

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. d)
Sociologie

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

СУБЈЕКАТ I

(30 бодова)

За сваки од доле наведених захтева, напишите, на испитном папиру само одговарајућу цифру и упишите поред ње слово које одговара тачном одговору. Тачна је само једна варијанта одговора.

1. Као генерална тенденција, што се тиче породице у савременом друштву, може се приметити:
  - a. одабир животног партнера од стране родитеља или родбине
  - b. доминација и ауторитет мушкарца над женом
  - c. изједначење положаја у браку између мушкараца и жена
  - d. претерани ауторитет и доминантност родитеља над децом
2. У секуларним друштвима, вера:
  - a. не врши значајан утицај над другим сферама друштва
  - b. има све већи утицај на политички живот
  - c. игра централну улогу у усмеравању јавног живота
  - d. има основну улогу у организовању пословних односа
3. Опозиционе политичке партије:
  - a. подржавају све политике владине партије
  - b. искључене су у демократској држави
  - c. гласају све иницијативе владине партије
  - d. пружају важеће алтернативе у политикама које је иницирала Влада
4. Економска функција породице:
  - a. се односи на негативне ставове према неким страним особама
  - b. стоји у одржавању домаћинства, у прикупљању прихода
  - c. стоји у преносу језика, обичаја и социјалних вредности
  - d. представља третман који даје предност људима са богатствима
5. Социјални статут прати:
  - a. заштиту држављанина који крше закон
  - b. обезбеђивање приступа свим држављанима на боље услове живота
  - c. игнорисање чина изостајања са радног места
  - d. смањење јединственог заштићеног националног суверенитета
6. Црква је имала значајну улогу у животу људи, јер:
  - a. рођење, венчање и смрт прате ритуали специфични свакој вери
  - b. је јединствена социјална институција
  - c. није имала никакав утицај на породицу
  - d. не усмерава људе у начину понашања или изражавања
7. Једна од улога школе јесте да:
  - a. обесхрабри формирање вредновања вредности и знања
  - b. одреди настанак неједнакости шанси код ученика
  - c. допринесе у формирању личности и аутономије ученика
  - d. смањи број појединаца који врше конкордантну социјализацију
8. Принцип репрезентативног владања, у Уставима модерних држава, потврђује да:
  - a. држава није ограничена у остваривању својих циљева спољних сила
  - b. народ влада изабраним представницима
  - c. силу мора поседовати само једна особа
  - d. држава не дозвољава грађанима колективне акције

9. Напуштање школе може одредити:

- a. напредовање у образовању
- b. рану деликвентност
- c. школски успех
- d. ефикасну комуникацију

10. Активности попут учествовања на школским такмичењима и олимпијадама, специфичне су:

- a. формалном образовању
- b. информалном образовању
- c. родитељском образовању
- d. нон-формалном образовању

СУБЈЕКАТ II

(30 бодова)

Даје се следећи текст:

У свакој породици примећујемо једну дистрибуцију социјалних улога попут оних норми и вредности које су доминантне у датој култури. У том смислу, према традиционалној деоби домаћинског рада, улоге супруге су могле бити повезане за кухињу, одрастању деца или неких старијих чланова породица, док улоге супруга су могле бити повезане пословима изван домаћинства и обезбеђивању прихода. У савременим друштвима, све чешће се појављују породице у којима жена ради изван домаћинства како би обезбедила приходе неопходне за живот, док се супруг стара/брине о домаћинству и деци.

- a. Формулишите, у једној јединој реченици, главну идеју текста. **2 бода**
- b. Наведите два социолошка концепта из текста. **2 бода**
- c. Наведите смисао ова два социолошка концепта, наведена у подтачки b. **6 бодова**
- d. Објасните, на приближно једној страници, специфичан начин на који интерагују социолошки концепти наведени у подтачки b. **8 бодова**
- e. Саставите једну хипотезу о социолошком истраживању полазећи од датог текста. **6 бодова**
- f. Образложите вашу тачку гледишта у вези са улогом мас-медија у савременом друштвеном животу. **6 бодова**

СУБЈЕКАТ III

(30 бодова)

Одговорите на сваки од следећих захтева:

- 1. Наведите значај појма *стеченог статуса*. **3 бода**
- 2. Наведите две особине појма *група једнаких*. **6 бодова**
- 3. Истакните једну постојећу корелацију између појмова *методе истраживања* и *социјални документи*, тако што ћете написати један кохерентан текст, од пола странице, у којем ћете користити смисао специфичан социологији. Бодовање се додељује за:
  - a. употребу ова два појма у специфичном смислу социологије **2 бода**
  - b. истицање тражене корелације **4 бода**
  - c. кохерентност писаног текста **1 бод**
  - d. уклапање у наведено ограничење простора **2 бода**
- 4. Прикажите конкретним примером, *један сукоб улоге*. **6 бодова**
- 5. Образложите тврдњу попут које *стицање статуса је резултат појединачног одабира и једног такмичења*. **6 бодова**